

Mikor husz éves lettem.*)

Ha a halál ma vinne sirtba,
 Maradnék ismeretlenül;
 Őki voltam, senkinek sem adná
 Se könyv, se kö, se könyv híré.
 Velem pihenne a dicsőség,
 Ab melyről annyit álmodám;
 Csak egy-két jó barát sóhajtna:
 „Szegény, mért halt meg oly korán!”

Őket szerettem, friss virággal
 Nem hintenék be sirtomat.
 Őki elolvasta unalomból,
 Hamar feledni dalomat.
 Ab társaságban odavetnék:
 „Könnyelmű volt, de jó gyerek.”
 S a lapokban csak anyji állna:
 „Husz éves volt s verselgetett.”

Ab pletyka is mástól fecseque;
 Rólam sehol se volna szó.
 Ab réginél maradna minden,
 S támadna más, nagyobb bóbó,
 Egy a világba kiteszitott,
 Hozzám hasonló rimelő;
 És hogy az élet nagy bolondság:
 Elmondaná helyettem ő!

Reviczky Gyula.

*) Mutatvány jeles költőnk „Ifjúságom“ ezim alatt nemrég megjelent vers-kötetéből.

Az aesthetikáról.

Ugyan hogy jut már valakinek eszébe a mai materialisticus világban cikket írni oly elvont, oly unalmas tárgyról, mint az aesthetika?

De hát voltaképen mi is az az aesthetica? Azt mondják: azon tudomány, mely a szép fogalmát kutatja, kifejti, velünk megismerteti. No ugyan, kell is ahoz tudomány: mi a szép, — „ki mit szeret az a szép,“ hisz ez világos, ez természetes, ezt mindenki tudja, mire való ehhez magyarázat?

Megengedem, hogy az is szép, de nem mindenkinek, s talán csak épen annak szép, ki azt szereti, — itt pedig az aesthetikai értelemben vett szépről, és annak eszményéről szándékozom a t. olvasókat — ha ugyan volnának ilyenek — untatni.

Tárgyunkhoz térve tehát az a kérdés merült fel: mi a szép?

A szép eszméjével már a legrégebb időben foglalkoztak, s alig volt bölcsész, kinek figyelmét ez kikerülte volna, s ma is a legtekintélyesebb férfiak foglalkoznak a szép eszméjének meghatározásával, de tökéletes eredményre ez ideig egy sem jutott. Ma is a legtöbb aesthetikus csak magyarázatai és körülírásaival igyekszik velünk a szép eszméjét, a szép eredetét megértetni, — a mi szinte felette nehéz, mert igen gyakran épen ezen körülírások által a szép fogalmát még inkább elhomályosítják.

A közéletben is a szép fogalmát rendszeresen felcserélik a hasznos és czélszerű fogalmával. pl. egy ezres bankjegyről mondatik, hogy szép pénz, pedig meglehet, hogy csak a hátára ragasztott piszkos papírdarabok óvják meg attól, hogy rongyokban szét ne hulljon.

Széptani értelemben csak azt nevezhetjük szépnek, mi anyagi érdekek nélkül okoz kellemes érzést és nemesebb örömet, -- minők a természet szépségei, műreemek stb.

Felcserélik továbbá a szépet, a jó és igaz fogalmával is, amennyiben azok is gyönyört gerjesztenek lelkünkben, — és ez talán még megengedhető, a mennyiben magának a szépnek is végczélja az igazság.

Plátó és Ciceró szerint a szépség elemei, képe, a szép iránti fogékonyság, velünk született tulajdonok, s ezen tulajdonunknál fogva, a nélkül hogy azt szavakkal kifejezni képesek volnánk, megérezzük mi szép s az nekünk tetszik, az bennünk kellemes érzelmeket költ.

Mendelsohn, a híres berlini phylosoph azt mondja, hogy a szép uralkodik tehetségeink és érzékeinken, a szép alapja a természeti ösztönöknek, s a szép amaz eleven lélek, mely velünk az igazságot megismerteti, s megéretteti.

Nálunk Greguss szerint a szépség egyik főjellemvonása az, hogy mindig tökéletes formában jelenik meg, melynek megismerése azonban nemcsak az érzés, — mint Plátó és Ciceró gondolták, — hanem az egyén műveltségétől is feltételeztetik. Adjunk például egy csekélyebb műveltségű egyén kezébe egy egyszerű elbeszélést, azt elolvassván gyönyörködik benne, -- ellenben ha a helyett Madách Ember tragoediáját, vagy Eötvös Karthausiját nyújtjuk át neki, azt fogjuk tapasztalni, hogy néhány lap elolvasása után becsapja könyvét s félre dobja azt, — miért?

mert nem áll a műveltségnek azon fokán, hogy képes volna azon művekben előforduló eszmék és remek gondolatok szépségét, műbecsét felfogni, míg a műveltség magasabb fokán álló s tudományosan képzett egyénnek a legnagyobb élvezetet s gyönyört szerzik meg s keblében a legnemesebb érzelmeket kelti fel.

Az érzelmek is a szerint a mint a szép lelkünkre hat, különféle-képen változnak, s megkülönböztethetünk érzéki, szépészeti s erkölcsi érzelmeket, a szerint a mint ezen benyomások testi, szellemi vagy erkölcsi benyomások folytán támadnak bennünk, s melyek oly viszonyban állanak egymáshoz, hogy egymástól alig választhatók el.

Az érzelmeknek megfelelőleg, a szépnek is három fokát különböztethetjük meg, u. m. a kellemes, tulajdonképeni szép, és fenségest.

A k e l l e m e s, mely finom külsőben, illő arányban, összhangban és könnyed mozgásban fejezi ki magát, ismét különböző fokozatokra osztható, mely jelentkezik mint bájos, külalakja és életteljessége által, — a bájos felsőbb foka a gyönyörű, mely leginkább emberi alakról mondatik, — jelentkezhetik továbbá mint takaros, csinos, elmés.

A t u l a j d o n k é p e n i s z é p fokai: a kedves, melynek kelléke az ártatlanság, nyájasság, gyöngédség, gyermekdedség, — a nemes, mely az emberi szellemnek erkölcsi érzelmekkel párosított komolyságát jellemzi, — a méltóság, mely akkor támad, ha nemes érzület, nagy hatalom, nagy ész, sat. megfelelő alakban jelenik meg.

A f e n s é g e s körében megkülönböztethetjük Kant szerint a mennyiségi és erőbeli, mások szerint a tér és időbeli fenséget. A térbeli fenség főfoka a végtelen, az időbeli fenség főfoka az örök, s e két fenség — tér és idő — összefoglalva az Istenség.

A szép ezen nyilatkozatai a természeti világban oly általánosan elvannak terjedve, hogy abban nem tekinthetünk szét a nélkül, hogy a természet szépségei különféle fokozatban ne táruljanak szemünk elé. Nemde kellemes látvány, midőn hosszas távollét után szülőföldünkhöz közeledve, szemünk elé tűnnek a falu körvonalai, kibontakozva a távol ködéből. Az alacsony házakat elfedi a messze sötétlő fák lombkoronája, de a templom sugár tornya kimagaslik azok közül, s nyájas arcczal int a közelgő felé? Nem szép látvány tárul-e szemünkbe, midőn egy hegytetőre felmegyünk, s onnan tekintünk szét a körülünk terülő vidékre, egyik oldalon a távoli hegyek kékes ormai, másik oldalon a messze terülő síkság, ezüst szalagként kanyargó folyók, szétszórt helység-csoportokkal? Nem fenséges e a természeti erők titokszerű működése a tomboló zivatarban, midőn a sötét felhőkből földet rázó mennydörgések közt cikázik a villám?

Az ember elmerül a természet szépségeiben, szebbnél szebb érzelmei, gondolatai támadnak; de nem elégszik meg az érzelmekkel, hanem vágya támad azon szépségeket utánózni, próbálja a természetben előforduló alakokat durva kőből kifaragni, s előáll a szobrászat, próbálja a szemlélt képnek színeit a legszebb festményekben elővarázsolni s előáll a festészet, próbálgatja a természetben előforduló hangokat, mint a madár éneklését, patakok, szellők zokogását hiven visszaadni a zenében, szóval a természet készíti az embert a művészetre.

A szépnek fentebb felsorolt fokozatai a művészetben mindenütt fellelhetők s feltalálhatók a művészet koronájában a költészetben is. —i —y.

S o h a j.

Remény nem hint sugárt
 Ez árva földre le,
 Kétségnek nem borul
 Reá bús éjele,
 Csak szürke köd borong
 A sík határon át,
 Csak gyász takarja el
 Árpádok ős honát.
 E földön, merre csak
 Egy pillantást vetünk:
 Fásult egykedvűség
 Lankasztja nemzetünk.
 Szememben könny — szívem
 Bánattal van tele . . .
 Lelkemre borult rá
 Balsorsod éjele.
 Úgy nézem felettem
 Az elborult eget:
 Hazám! ha én volnék
 Sötétlő felleged . . .
 Mig végig szállanék
 Határaid felett:
 Zokogva hullatnám
 Földedre könyemet!
 S mikorra csöndesen
 Kisírnám magamat,
 Derülne neked is
 Vidámabb sugarad!

Kántor Imre.

Talált levelek.

VII.

— 1854. április 20.

Mélyen tisztelt grófhölgy!

V. levelemben mondtam: Embernek, kivált a nőnek minden földit tulhaladó kincse a religio. E kincset ideje korán a gyermek szívébe ültetni: ez is szülei — különösen pedig anyai kötelesség. E tekintetben ismét boldognak kell Önt vallanom; boldognak különösen azért is, mert, noha szülő édes anyja a sir ölén hamvad, még sem áll Ön a világban anya nélkül ugy, mint gyöngé csemete, melynek gyámkaróját kitörte a szél. — Önnek ugyan korán domborult egy sir halom, mely szendergő porait takarja annak, ki életét vette; de Isten megáldá és megvigasztalta egy jó anyával, kitől kiképzését nyerte és folyvást nyeri. Isten magához vette az anyát, ki testi életét adá; de rendelt helyette más anyát, kinek szellemi életét köszöni, ki, mint a grófkisasszony önmaga tudja legjobban, a religio boldogító malasztját és minden szép, jó, igaz, nemesnek magvát keblébe bevinni, legfőbb és legédesebb anyai gondoskodással törekszik, kinek Ön egyik legdrágább kincse, szeretetének és gondjainak egyik legkedvesebb tárgya, kinek minden gondolata — Önnek boldogsága!

Jó leány előtt kedves a megholt anya emléke és lelke nyugalmaért imádkozni meg nem szűnik soha. Jó gyermek örömmel teljesíti anyjának szavát, de az ő ajkai elnémultak; ha szólni tudna, kétségkívül így szólana Önhöz: „Gyermekem! szeresd atyádat és gondos nevelőanyádat, kit a könyörületes ég helyettem rendelt, szeresd forrón, mint szeretnél engem. Örökségül hagyom szeretetemet iránta. Oh gyermekem! mily boldogságot adnál nekem még az örökkévalóságban is, ha örökségemet szentül megőriznéd.“ — Bizonyára így szólana, ha szólai tudna, azon édes jó anya, kitől Ön hamarabb fosztaték meg, mintsem Ön őt ismerhette volna, mintsem anyai kötelmeit teljesíthette volna Ön iránt.

Legyen tehát Ön mindig jó gyermek és teljesítse megholt édes anyjának akaratát, az által fogja jobb életre költözött anyjának emléket leginkább tisztelni, ki az üdvözület egéből esdi le önre Jézus áldását, kiről 30 éves koráig csak e rövid arany szavakat jegyzé föl a sz. könyv: „Engedelmes vala szüleinek“; engedelmes nem csak szüz anyjának, hanem Józsefnek is, ki egyedül nevelő-atyja volt!

Becsületes szegény ember . . .

(Burns Róbert.)

Becsületes szegény ember,
Ha fejet hajt csak a z é r is,
Fönnen mondjuk: gyáva némbér!
Mi szegények, csak azér is!

Csak azér is, azér is,
Hasznot, hirt ha nem ígér is;
Hir, rang mi más? — Pénzen irás,
Súlya az ember azér is!

És a gúnyánk hogyha bár rosz,
Ebédünk ha ösztövé is;
Bolond pompázz, gaz lakmározz!
Ember az ember azér is!

Csak azér is, azér is,
Dőre pompa bármit ér is,
Igaz ember — csak az ember,
Bármily szegény, csak azér is!

Lám ez urfi, — ezime grófi,
Hegyes-begyés már azér is,
Száz is vár a — parancsára;
Szegény ördög az azér is!

Csak azér is, azér is,
Ha milyen a név, a vér is,
Nemes ész és — szabad érzés
Nevet olyast csak azér is!

Király bárkiből esinálhat
Bárót, grófot, herceget is;
Ám azt ugyan hol találhadd,
Hogy emberré tett egyet is?

Csak azér is, azér is,
Méltóság ha trónig ér is,
Fennkölt elme, — szív érzelme
Magasabban áll azér is!

Hát reméljük, — hogy megérjük.
— Megérjük azt csak azér is —
Hogy a szellem, — igaz jellem
Legyen itt ur csak azér is!

Csak azér is, azér is,
Megérjük azt csak azér is,
Felebarát — igaz barát,
Mind egy testvér lesz azér is!

Wigand János.

A könnyelmű fiu.

— H ö c k e r G u s z t á v e l b e s z é l é s e . —

Fordította: Magyar Dávid.

II.

„Elmém még ép, de testem ereje miként a gyertya ellobog.“

(Folytatás.)

A rendőr-tanácsos pompás termeiben fényes társaság volt jelen. Bódog is közte volt. Mindenki el volt ragadtatva a fiatal ember udvariassága fölött, csak a rendőr-tanácsos nem, ki ránczokba huzta homlokát. Éjfél után a társaság távozni készült. Bódog szintén kalapja után nyúlt, de a rendőr-tanácsos visszatartotta, mondván: Komoly beszélni valója van vele. — A diákocskát fölötte kellemetlenül érintette ez a visszatartóztatás, annál is inkább, mivel a rendőr-tanácsos arczáról nem a legjobbat lehetett leolvasni.

„Ugyan mit akarhat atyád?“ kérdé Ervint.

„Nem tudom“, adá feleletül Ervin, „de jó semmi esetre sem lesz, azt egyrészt látom atyám arczáról, másrészt pedig abból, hogy nagyon tubákkolt, a mit rendszeren akkor szokott tenni, ha ingerült.“

„Csak nem lesz talán az az ostoba czégtábla-komédia?“ kérdé újból Bódog.

„Az nem lehet“, mondá Ervin, „szigoruan meghagytam a rendőrnek, hogy hallgasson . . .“

Tovább nem beszélhetett, mert a rendőr-tanácsos belépett. Egy tekintetre sem méltatta a fiatalokat, nagy léptekkel járt fel és alá a szobában, majd megállt s így szólt:

„Szép dolgokat hallottam felőletek. Ti is tanulók vagytok, kik a polgárokból s a tiszteletreméltó czégekben gúnyt űztök?“

„Nem csak mi voltunk ott egyedül“, mondá Bódog elpirulva.

„Azt tudom“, mondá a rendőr-tanácsos, „de ez mit sem változtat a dolgon.“

„Többé nem fog történni ilyesmi, atyám“, rimázkodott Ervin.

„Azt kikérem magamnak!“ kiáltá Titkósy ur. „De miután tudom, hogy e csinyek a „szerb kör“-ből származnak, már értekeztem Mélyi rector ur ő nagyságával, hogy e kör feloszlassék.

Ez a közlemény nagyon megdöbbentette Bódogot, mert a „szerb kör“ tagjai nagyrészt jó pajtások s kitünő borozók voltak.

Titkósy észrevette a hatást, melyet szavai Bódogra tettek, s tovább folytatá beszédét: „Különben ez más oldalról is üdvös fog lenni. Mélyi ur a legnagyobb megütközésemre arról értesített, hogy ti ketten nagyon rendetlenül látogatjátok az előadásokat, s a legnagyobb szorgalom mellett birjátok csak pótolni az elmulasztottakat.

De mivel tudom, hogy ti egyes tanszakokban nagyon gyengék vagytok: tanuló után néztem tehát, ki benneteket súlyos feladataitokban támogasson. Ervintől elvárom, hogy parancsotnak föltétlenül engedelmeskedni fog, önnek azonban Bárkonyi ur teljesen szabadságában áll azt tenni, a mit akar. A fiatal ember holnap megkezdi működését. Neve: Földvári Ferencz, s orvosnövendék.“

E név hallása éppen elég volt arra, hogy Bódog arczáról minden pirosság eltűnjék. Ő, a gazdag paraszt fia, alávesse magát egy szegény iskolamester fiának, s ezzel beismerje azt, hogy többet tud mint ő! Lehangoltan távozott a rendőrtanácsostól. Lépteit ama csapszék felé irányozta, hol a „szerb kör“ tagjai találkat adtak egymásnak, s közölte velök a hiobhírt, hogy az egylet be lesz szüntetve. Óriási riadalmat keltett ez a hír, s nyomban el lett határozva, hogy a rendőr-tanácsosnak, ki az egésznek indítványozója volt, macskazenét adnak. Bódog ez egyszer okos volt, s nem tartott velök. Haza ment.

A tettesek, kik a macskazenét rendezték, 8 napi fogságra lettek elítelve.

Néhány nap mulva Bódog ismét meglátogatta a rendőrtanácsost, ki látható örömmel üdvözölte őt, örömét fejezte ki a felett, hogy az elmúlt éjjeli zavargásokban nem vett részt, mert máskülönben kénytelen lett volna őt házából kitiltani, bármily nehezebbre is esett volna.

A barátságos és jóakaró hang, melylyel ezeket Titkósy ur Bódog tudomására hozta, oly jól esett, hogy elhatározta magát megjobbulni s szorgalmasan tanulni. Ezt nyíltan meg is vallotta.

„Nos, ön nem akar részt venni Faludi ur előadásaiban?“ kérdé a rendőrtanácsos.

„Az teljes lehetetlen“, mondá Bódog, elmondván egyszersmind a viszonyt, melyben eddig Ferenczcel állott.

„Nem kényszerítem“, mondá a rendőrtanácsos, „bár tudom, hogy az álszeméren kényszeríti erre. Mig az ember fiatal és hozzá tanuló, nem tartozik ahhoz a kiváltságos osztályhoz, melynél a tudomány játsza a főszerepet. A ki az élet küzdelmein eléri a tetőpontot, az a mester, legyen az a rendőrtanácsos fia, vagy a falusi tanítóé.“

Bódog úgy találta, hogy Titkósy urnak igaza van, de még sem bírta megát elhatározni, hogy Ferencz tanítványa legyen. Azonban elhatározta, hogy ezután szorgalmasan fog tanulni s kerülni fogja a tivornyákat. Borzalommal tapasztalta, hogy mennyire hátramaradt a tudományokban. De mint gyakorlott egyetemi polgár, bizalmát mindanyiszor egy-egy nagy üveg borba fojtotta.

Roppant, emberfölötti munkát végzett már most — nézete szerint — akkor, a midőn kerülte a korcsmákat, s visszautasított minden meghívást. De mivel ily emberfölötti munkát végzett, ha netán elhagyná a bátorsága, hogy a sziverősítő mindjárt kéznél legyen, borpinczét tartott lakásán.

A ki azután ilyenkor szobájába lépett, rögtön meggyőződést szerzhethetett magának a nehéz küzdelmekről, amiket Bódog a tanulás folyama alatt kiállani kénytelen volt, ha csak egy futó pillantást is vetett a napközben kiürített palaczkokra. Három hét telt el így. Bódog szorgalmasan látogatta az előadásokat, nem háborgatta senki sem, mert a fegyvertársak a macskazene miatt még mindig börtönben voltak. Ez alatt a boldog idő alatt alkalmat talált arra is, hogy ősz atyjának levelet írjon, a mi máskülönben csak akkor történt, ha pénzre volt szüksége.

Gyönyörű téli nap volt. Körös-körül a meddig a szem ellátott, hó fedte a mezőket és a város utczáit is. Bódog szobájában ült, melynek ablakai a piacra nyitak. A gyönyörű kép, melyet a hóval fődött házak és fák nyújtottak, már néhányszor elvonta könyvei mellől. Most is a felhőtlen égre tekintett, midőn is figyelmét ostorpattogás vonta magára. „Mi lehet ez?” kérdé önmagában, de nem sokáig tartott kételkedése, mert 12 szánt látott a piactéren végig robogni, melyekben a börtönből kibocsájtott társak ültek, így akarván megmutatni azt, hogy a büntetést nem sokra veszik, s maradnak tovább is azok, a kik voltak: „a jó pajtások.”

(Folyt. következik.)

Az új ruha.

Hová leszünk anyám? — Tavasz van, nézd,
 Másoknak már van új ruhájok;
 Együtt járunk s ilyenkor én alig
 Merem szemem emelni rájuk.
 Mi boldog az, ki új ruhába' jár!
 Miért vagyunk mi oly szegények? . . .
 Felelni így én — bár mindent tudok, —
 Az iskolában szinte félek.

Nézzed milyen kopott ruhám van, im
 Öltés sem állja már . . . hiába:
 Nagyon boldogtalan vagyok, a mig
 Nem járok én is új ruhába'.

Meguntam már e sapkát, hisz a tél
 Nem jó reánk, s a forró nyárban :
 Vidám fiuk közé — munkám után, —
 Nem léphetek mulatni bátran.

Szegénynek lenni ah, nehéz teher !
 Számára egy mosoly is drága :
 Ha szól, ha kér, alig hallják meg őt,
 Nincs biztatás esdő szavára.
 Nem szólnak róla, nem beszélnek, mert :
 Ki volna a szegény' barátja ?
 . . . A tiszta lelket, jóra kész szívet,
 Csupán az isten tudja, látja.“

„Ruhád elnyütt igaz, szegény fiam,
 Kenyér helyett ruhát veszek majd ;
 Hisz míg szivednek bút hoz a tavasz,
 Nekem korán ébresztő hajnalt.
 Munkába állok míg te álmodol,
 Ne bántsa gond szép gyermek-álmod' ;
 Lesz még idő és úgy lehet hamar,
 Hogy álmaidtól meg kell válnod.

Jóval korábban kél fel már a nap,
 Későre száll az este árnya ;
 Csupán neked lesz majd nehéz megint,
 Sokáig várni jó anyádra.
 Lesz uj ruhád fiam, te csak tanulj,
 Ne tépjen aggodás miatta :
 Ilyen szegény fiuknak vigaszul,
 Az Ég a jó anyákat adta.

S ilyen szegény anyának mint magam,
 Erőt szelid, jó gyermek adhat,
 Azért fiaeskám, bár suholt ruhád :
 Birod te mégis e hatalmat,
 Az isten látja jóra kész szived,'
 Ő látja őrzött tiszta lelked' :
 Te fogsz szerezni, érzem hogy te fogsz
 Fáradt anyádnak — egykor enyhet . . .“

„Ne végy anyám ruhát nekem, ne végy ;
 Lemondok róla kész örömmel :
 Ha majd lehet, csak könyvet végy megint,
 Ez egyet várom én gyönyörrel.
 Könyvet, a melyből megtanulhatom :
 Szeretni hévvel jó anyámat,
 S ha kell' egy étellel hálálni meg
 A számtalan jót mit anyám ad'.“

Éjféltájban.

— Vázlat. —

Késő éjfel van. Siri csönd uralkodik az utczákon, a lámpákat már el is oltotta az éjjeli őr. A köztéren levő pompás nagy épület kapuoszlopán kőből épített két óriás áll, a különös alakokkal kiczifrázott magas erkélyen pedig ó divat szerinti vaskorlát észlelhető. Csupán az erkély melletti kis oldalszoba van nagyon bágyadtan megvilágítva, s itt olykor-olykor egy kis gyertyafény is látható.

Igy történt ez mintegy nyolcz napig.

A szomszédok tudták mit jelentsen ez; mert ha az ajtóhoz álltak, így szólította meg egyik a másikat: „Hogy van az elnök leánya?” A kérdezett vállat vonva mondá: „Rosszul, nagyon rosszul!” Isten mentse meg! Az öreg Keresztély bácsinak is, midőn a zsemlyéket elhozta, teljesen kisírt szeme volt, s ezeket mondogatta: „Nincs semmi remény” . . . . „nincs semmi remény” . . . .

Egy este nagyon rosszul lett az elnök leánya. Az elnök ott virasztott ágya mellett. Mellette egy karszékben zokogva ült az öreg Keresztély bácsi. A beteg folyton nyugtalankodni látszott, mintha keresne valamit.

„Mit parancsolsz édes Mariskám, egyetlen gyermekem?” kérdé az ősz fürtű elnök.

„Órámat, atyám!”

Az elnök az ágy melletti asztalról levett egy kis arany órát, s átnyújtotta azt a betegnek.

A leány megnyomja az óra rugóját, mit lát? Édes anyja arczképét. Azután ismét lezárja szemeit, miközben atyja kiveszi kezéből az órát, elhunyt édes anyja emlékét. A fiatal leány néhány perczig még mozogni látszott, s halkán mondá e szókat: „Párnám alatt!”

Az öreg Keresztély fölhajtotta kissé a párnát és az elnök lassan alácsuszattá az órát. Tisztán hallatszott e szomorú csöndben az óra ketyegése.

E pillanatban tizenkettőt ütött a városház órája. A szegény beteg leány mélyen fölsohajt, azután fejét csendesen mellére hajtja, az elnök pedig nyugtalankodva hallgatózik, ha vesz-e még lélekzetet leánya, de a leány csöndes volt. Meghalt . . .

Az elnök letérdelt ágya mellé, fölemeli hideg kezét, ajkához szorítja, s hosszan ott tartja azt. Azután reszketve feláll, erőt vesz magán és megsimítja a halott fekete haját, megfordítja a párnát, mialatt az óra kicsúszik onnan és a földre esik. Sokáig nézegeti annak számlapját, s ezeket mondja az öreg Keresztély bácsinak, ki jajkiáltások közt eszméletlenül ül a zsölyeszékben:

„12 órakor halt meg, az óra épen a tizenkettősön állt meg; lásd, a mutatók egymáson fekszenek. Senkisem huzza fel ez órát többé. Feküdj le jó Keresztély, sok éjszakát töltöttél beteg leányom ágya mellett, most már nem kell többé virasztanod mellette. Isten veled! . . . Jó éjszakát! . . .

Fendrich Jenő.

Aranymondások.

A magunk boldogságát csak akkor keressük igazán, ha másokéval foglalkozunk.

Saint-Pierre.

Legjobb orvosnak az bizonyult be, ki keveset okoskodott, de sokat észlelt.

Maupertuis.

Nagy korlátoltsága a szellemnek, hogy a tudományok valamely ágát csak azért keressük, hogy a többieket megvessük. Ezen vakbuzgóságot hagyjuk azok számára, akik azt hiszik, hogy az Istennek csak egyféleképpen lehetünk kedvesek.

Chatelet asszony.

A gyermek és nagyemberek uraivá csak úgy válhatunk, ha szenvedélyeik hálójába édesgettük őket.

Balzac.

Szellemünk szikráit dobjuk ellenségeinkre, barátainkat részesítjük abban.

Gozlan L.

A legjobb munkások dalolva dolgoznak. Egy gyárigazgató.

Vannak emberek, kik az Istent jétekszerűl veszik, mások, kik őt kiját-szák. Ez utóbbiak legigaztalanabbak irányában.

Valtour.

A nőknek ninesenek barátnők; nekik csak vetélytársúik vannak.

Gondinet.

A nők az egyes részleteket finomul különböztetik meg; a teljesség kikerüli figyelmüket. Van közöttük kitünő miniature-festő; egy sines építész.

A közvélemény nem ismeri tulajdonságaink jó vagy rossz árnyalatait. Minden további nehézségek nélkül vagy hőssé, vagy bünszörnyekké változtat bennünket.

Valtour.

Egy szem ára.

— Elbeszélés. —

Irta: Halasy Béla.

III.

(Folytatás.)

Kemény és hideg volt fekhelyem, de azért mélyen aludtam, s csak akkor jutottam ismét kétségbeejtő helyzetem valódi tudatára, midőn a következő hajnal ébredésekor kis zárkám ajtaja megnyílt s annak csikorgása felriasztott.

Az őr, ki belépett, ismeretlen arcú volt. Tegnapi kísérom egyikevel csak az épület előtt találkozáim, ki miután intett, hogy a várakozó zárt kocsi-ban foglaljunk helyet, maga is mellém ült; mire nehézkes, — lassu menetben megindultunk — hihetőleg a kikötő felé.

Teljesen megadtam magam az erőszakos hatalomnak. De mit is tettem volna, ha semmivel sem bírtam, a mivel legalább e részbeni ártatlanságomat bebizonyítsam; ha talán még sulyosbitottam volna — hitem szerint — helyzetemet a valóznak bevallásával.

Hűvös és nedves volt a hajnal. Az eső még mindig sűrűen szitált, mely előtte való este oly nagyon megáztatott. Dideregtem, de erre úgy hiszem számított mogorva kísérom, mert egy bár viseltes, de azért jó meleg köpenybe burkolt be.

Egészen ismeretlen volt előttem eddig a tengerpart. Mikor megérkeztünk a kikötőbe, ez csupán egy széles folyamhoz hasonlított, de

a melynek függőleges partjai felett halmazokban állottak a különféle árukat tartalmazó rekeszek és hordók, melyek között mint hangyák sűrűgtek a legtarkább ruhába öltözött kereskedők, munkások és hajósok; míg a vizen egész árbcoczerdő lebegett.

A kép, mely szemeim elé tárult, annyira leköté figyelmemet, hogy magamra alig gondoltam. Volt benne ujság, a mi ingerelt s feledteté szomorú állapotomat.

A nap felkeltét nem láthatám, mert az ég mint mondom fedve volt felhőkkel, de úgyhiszem egész reggel volt, mikor a kikötő hivatalos épülete előtt megállapodott a kocsi.

Kísérőm előbb lépett ki s én követtem. A mint az épület fölépcsőzetén haladtunk, egy szemközt jövő rendőr csatlakozott hozzánk, ki beszédbe elegyedett örömmel, s az boszusan hagyta helyben parancsát, mely szerint — minthogy a „Corsaire“ corvette időközben nyert sürgős rendelet folytán még hajnalban elvitorlázott, — engem egy, a kikötőben horgonyzó hadihajó parancsnokságának adjon át, mely a nyílt tengeren fog a „Corsaire“-nek kiszolgáltatni.

Daczára fiatalságomnak, már akkor birtam annyi ítélő tehetséggel, miszerint átlássam, hogy menekülésem most már valóban lehetetlen s el kell szakadnom a szárazföldtől. A hajó, melyen a tévedés megállapítható lett volna, eltávozott; s a hadihajó, melynek fedélzetére kísértettem, mint valóban igazi szökevényt vett át és bánt velem egész az átadás pillanatáig.

A vízi óriás, melyre vitetém lépcsőzetes feljáráttal birt. Egy naszádban foglaltam helyet rendőr-kísérőmmel, mely a hajóhoz evezett és a következő perczben már ott állottam a parancsnok előtt, ki sűrű fekete szemöldei által árnyalt merev fekete szemeit szigoru tekintettel szegezte rám

Az átnyujtott hivatalos iratot átfutotta, azután értésemre adta a legrövidebb módorban, hogy van tudomása kiléteümről és elkövetett bünömet ismeri, melyért törvénszerű fenytést fogok kapni.

Egy intésére néhány tengerész katona vett körül, s mint áldozatra szánt bárányt vittek a hajófenék alacsony termébe, melyben többen az egymás mellett majdnem szorosan elhelyezett ágyakon nyugodtak. E termen áthaladva szük osztályba jutottam, hol a szoba tetőgerendájáról lefüggő ágy, egy négyszegletbe faragott fatönk s egy a padozathoz erősített ülőhely voltak.

E majdnem háromszegletű alappal bíró szoba volt — mint később megtudám — fogságom szomorú helyisége.

Csak miután egyedül maradtam, gondoltam vissza a legutóbb lefolyt pillanatok benyomásaira. A tenger, a hajó, e vizet lakó nép, a szigoru fegyelem, mindmegannyi álom volt eddig előttem; s ime most mindennek közvetlen szemlélője s részben osztályosává levék egy szem árán.

Fogházam oldalán köralaku nyilást vettem észre, melyet vastag üveg fedett s keresztbe fektetett erős vasak védtek. Elég magas voltam, hogy rajta kitekintsek. Pár ölnyire alattam a tenger sötétzöld hullámai inogtak, melyeknek láttára lábaim is mintha elvesztették volna a szilárd alapot, pedig a hajó mozdulatlanul állott. Fejem szédült, mikor a fehér

tajtékra tapadtak szemeim, mely minden hullámhegy csucsat körülrojtózá.

A szomszéd teremből hangos beszéd hatott hozzám, s tisztán kivihettem az „Ehanson“ nevet, mely alatt kétségtelenül engem, az elfogott szökevényt, a bezárt foglyot értettek. Mélyen sérté romlatlan önbecsérzetemet a gunyos mosoly a matrózok ajkairól, melyekkel a hajó fedélzetére léptemkor fogadtattam; azonban nem sokáig foglalkozhattam e gondolatokkal, mert a parancsnok szigorú arcza, hivatalos fényes egyenruhája, egyenes kardja, vállrózsái minden figyelmemét lekötötték.

Mindazzal a mi körülöttem volt, tehetetlen voltam. A függőágyra mászni mégis megkísérlém, a melyben egy lefüggő kötélt volt segítségemre, s miután jól-rosszul elhelyezkedém benne, s gondolataimba merültem, az éhség kezdett jelentkezni.

Nehéz lánczok csörgése s egy kerék szabályos forgásának zaja hallatszott felettem, a miről végre meggyőződtem, hogy a horgony felhuzatott, s elhagyni készül börtönöm, velem együtt a szülőföld drága partjait.

Csak az érezheti azt a kint, ki ily válást élt át.

Bár egy maroknyit vihettem volna magammal azon porból, melyet lábaimmal tapostam! Még ezt sem birtam az édes anyaföldből, csupán egy sötét, nehéz, fájdalmas emlék az, mit bizonytalan sorsom elé viszek a multból, ismeretlen bolyongásaim utitársául.

Végtelen nehéz és kínos volt e gondolat, mely könyekre indított.

Erőszakosan ragadtam meg az ajtó kilincset, mely azonban egy vonalnyit sem engedett. Szerettem volna odaborulni a parancsnok lábaihoz s megvallani mindent, kérni őt, rimánkodni előtte, felfedni a valót, a tévedést; de belátva a hasztalan erőlködést, kimerülve a testi és lelki fájdalmak sulya alatt, erőtlenül hanyatlottam le egyetlen ülőhelyemre, lehajtva fejemet a kemény tönkre.

Nem sokáig maradtam e helyzetben, mikor megnyílt szobám s kevés kétszersültet, szárított halat s egy bőredényben édesvizet hozott be a felügyeletemmel megbizott matróz.

Egy elfojtott kiáltással vettem reá magamat, de ő érzéketlen gunynyal taszított el magától, azután ismét elhagyott s rám csukta az ajtót.

Csak hallomásból ismerém a kétszersültet, mely száraz volt s telet yukakkal, melyek — mint utóbb megtudám — azért voltak, hogy vízzel meglocsolva némileg puhává tétessenek. Meg sem érintettem e tápszereket, csupán a vízből vettem magamhoz néhány kortyot, mert fejem égett s nyelvemet jól esett megnedvesíteni.

A hajó elindult. Érzem ingását, mely elszédített, s meg kelle fogóznom, nehogy a padlaton terüljek el. Kitekintettem a hullámokra, melyek ingása pokoli szellemek szédületes tánczaként tűnt fel; émelygő ízt éreztem, fejem kábult lett, agyam nehéz, szemem elhomályosult s elvesztém öntudatomat.

(Folytatása következik.)

Magyar királyok.

I. Endre.

Endre, Levente fivérével s az orosz csapatokkal
 Jött be hazánkba; szegény, trónra hivatva levén!
 Ám kétes magatartását sokan, így legalább a
 Vatha vitézi talán félre híven; a hitért
 Pusztítás közt, bős sereggestől harcra kelének.
 Ekkor esett Gellért áldozatul a hitért.
 Bár a király és Béla szavára utóbb nyugalom, csend,
 Béke levén; sőt Kund ritka cselén megakadt
 Henrik császár eh hada; majd meg Béla hadától
 Vértes alatt menekült; ámde viszály született
 Kis Salamonnal; Béla a cselt kikerülve, haraggal,
 Nagy sereg élén tört Endre hadára utóbb.
 Endre a harc mezején paripáktól összetiportan
 Lelte halálát; így Béla maradt a király.

I. Béla.

Béla királyunk, béke s a rend szerzője levén; mert
 Jobbja alatt a pogány, ősi szokást követők:
 János, Vatha fiával, — béke szavára hajoltak.
 Intézménye között ime ezek jelesek:
 Állandó lakhelyre szoritván népe szokását;
 Mérleget és vásárt rendbe hozatva, utóbb
 Pénzüln ezüstöt vervén; honja javára sokat tőn:
 Így a jövő békét meg ne zavarja talán
 Ellenség, vagy tróni viszály, — Dömösön, valahogy, mig
 Rendje között a tanács bölcs vezetője levén;
 Trónja alatt, sérülten halva maradt a dicső és
 Nagy fejedelmünk; őt gyenge utód követé.

Salamon.

Mostoha sors, ha király — gyermek; sajnos, Salamonnal
 Így volt. Ernyei, Vid: ferde tanácsa tanú.
 Ámbár László s Géza vezérek a hont besenyőktől
 Védeni védették: Cserhalom és Beligrád,
 Szinte Dukasz császár koronája — bizonyosság.
 Bár ez ferde viszályt szült a hazának utóbb;
 Mert Mogyoródnál összecsapának Vid s a vezér
 Alnok Vid elesett és Salamon menekült.

Csernus Gerő.

Színész-adomák.

Minden, mi a színészvilággal van összekötve, bizonyos bűvös vonzerővel bír a közönségre, mely mindig érdeklődni szokott a titokzatos iránt. Ennek tulajdonítható, hogy a legkisebb vonás is valamely színész életéből élénk érdeket kelt minden körben.

Az alábbiakban mi is néhány vonást akarunk följegyezni a színészvilágból, úgy, a mint mi azokat hallottuk vagy láttuk.

A magyar színészetnek Blaháné után ma kétségkívül Tamásy József a legkedveltebb alakja. Mint a magyar népszínmű alakok leghivatottabb személyesítője, saját szakmájában oly művész ő, a minőt még a világ-városok színpadain is csak nagy ritkán láthatni.

Nem csoda hát, ha bámuloja és tisztelője neki az egész ország; ha százezren vetekednek barátságáért. A múlt évben Temesvárott vendégszerelpvén a jeles művész, e sorok írója is azon szerencsések közé tartozott, kik megnyerték barátságát, s ittléte alatt folyton ő kalauzolta őt Temesvárott.

Tamásy minden tekintetben eredeti férfiú. Nagyon szereti a népeletet, s ezért szívesebben tölti el szabad idejét valamely külvárosi vendéglőben tekézzsel, vagy a tánczó párok szemlélésével, mint akármely elegáns kávéházban. Kis makra-pipája mindenütt vele van.

Ha egy magyar városba jön, természetesen sok új ismerőst szerez magának. Minthogy pedig Tamásy már megfordult vagy 500 magyar városban, vidéki ismerőseinek számát legalább is 20.000-re lehet tenni. Ugyan ki volna képes eszében tartani ennyi ismerős nevét, állását és lakhelyét!?

Igy történtik aztán, hogy mikor egyik-másik ismerős a fővárosba kerül és ott Tamásyt fölkeresi, nem ritkán a következő párbeszéd fejlődik ki közte és Tamásy közt.

— Szervusz, kedves Józsi komám.

— Isten hozott, édes pajtás!

— Hát hogy és mint? Emlékszel-e még azokra a szép napokra, miket mi együtt töltöttünk?

— Hej, be mulik is az idő! Ugyan hány éve van már annak? — kérdi Tamásy, ki már nem emlékszik vendégére, s így tapogatózva akar rájönni kilétére.

— Bizony annak van már vagy hét éve. Azóta már nem lakom többé Maros-Vásárhelyt, hanem Kolozsvárt. A prókátorsággal fölhagytam, s most törvényszéki bíró vagyok.

Igy aztán lassankint rájön Tamásy, hogy ki a vendége.

* * *

A legtöbb színésznek az az átka, hogy még fiatal korában összeadja magát valamelyik vén primadonnával, kinek oldalán azután elsatnyul, elvész.

Az én utamba is, beszélé nekem egyszer Tamásy, sokszor akadt ilyen vén primadonna, de én mindig gondosan kikerültem őt, mert az ilyen a legveszedelmesebb: fenyegetőzik agyonütéssel, botránycsinálással és végre is — megmérgezi magát.

Temesvár nagyon megtetszett Tamásynak; csak a cigányokat találta itt különösekknek: német nevök van nekik. Mig másutt Ónody, Erdélyi, Pongrácz, Horváth, Rácz, stb. hangzatos magyar neveket viselik, addig nálunk Stettnereket, Schmidteket, Hübnerket, stb. találni köztük.

* * *

Obernyik „Brankovics György“ cz. drámájában egy futárnak jelenteni kell a szultánnak, hogy serege szét van verve.

Vidéki szinpadokon a futár szerepét rendszeren egy segéd-színész vagy éppen maga a kellékes szokta játszani, nem állván a szerep egyéb-ből, mint e néhány szónyi jelentésből: „Hatalmas szultán! Sereged szét van verve.“

M. mezővárosban egy alkalommal a kellékes játszta e szerepet. Kilépvén a szinpadra, lámpalázt kapott, s egy szót sem tudott szerepéből.

A sugó sugja:

„Hatalmas szultán! Sereged szét van verve.“

A kellékes mondja: „Hatalmas szultán! . . .“ tovább azonban nem tudja.

A sugó:

„Sereged szét van verve.“

A kellékes (ismételve):

„Hatalmas szultán! . . .“

A sugó: „Sereged szét van verve.“

A kellékes még most sem érti meg a sugót zavartságában, s ismétli:

„Hatalmas szultán! . . .“

A szutánt játszó színész erre föltalálván magát, ezeket mondá vissza a közönség kitörő kacajja közt:

„No mit akarsz te h a t a l m a s s z a m á r ?“

* * *

A nemrég Temesvárott időzött szintársulat két legtehetségebb férfi tagja: T i s z a i és Z a j o n g h y sokban különböznek egymástól. Az első folyton operette-énekesi babérok után áhitozik, mig tényleg egyike legjobb, legkitünőbb szalonszínészeinknek. A második kincseket érő hang fölött rendelkezik, s tragikus színész szeretne lenni. A legélesebb ellentét azonban magasságukban nyilatkozik köztük. Mig ugyanis T i s z a i kicsiny, zömök termettel bir, addig Z a j o n g h y mint Áldor Imre találólag jegyzé meg rá — három méternyi hosszúságu czérnaszálhoz hasonlít. Gunyolják, tréfálják is ezért egymást — még a szinpadon is.

Egyszer egy francia bohózatban Tiszainak meg kellett volna ölelni Zajonghit. Tiszai hirtelen széket huz, föláll rá és úgy öleli meg Zajonghit. A közönség jó ízűt kaczagott e jeleneten, legjobban nevettek azonban rajta azok, kik tudták, hogy ez is egyik jó ötlete T i s z a i n a k .

* * *

Az öregebb színészeknél az már csaknem mindennapos dolog, hogy nem tanulják meg szerepeiket. Ilyenkor egészen a sugó segítségére hagyják magukat.

Egy kisebb helységben történt aztán, hogy egy öregebb színész egészen készületlenül ment ki a szinpadra. Magyar nadrágban kellett eljátszania szerepét, s ő elfelejtette becsatolni ellenzójét.

A sugó ezt észrevevén, halkan mondá:

„Az ellenzójét!”

A színész azt hívén, hogy ez szerepéhez tartozik, pathoszszal mondá:

„Az ellenzójét!”

A sugó folytatja:

„De az ön ellenzójét!”

A színész, ki még most sem vette észre, hogy a sugó szavai reá vonatkoznak: egész pathoszszal mondá:

„De az ön ellenzójét!”

„De N. bácsi, az ön ellenzójét — mondá ekkor a sugó hangosabban, s maga is kaczagott a közönséggel, mely már előbb kitalálta a párbeszéd okát.

Löwy Miklós.

Szokrak Shakespeare szinműveiből.

(Romeo és Julia.)

Szivem valami
Balvégzetet sejt, mely a csillagok
Között lebegve még, ma sujt le tán,
S ez éjt iszonynyal jelzi, s unt napom
Silány futását egy bűnös merénnyel
A kora vég felé sietteti.

— Szentnek, zarándokoknak nincs
ajka szinte?

— Van, ámde annak imádság a türte.

A vén tag olyan, mintha halva vón.
Rest, lassu, sulyos, halvány, mint
az ón!

Szilaj gyönyör láng, szilaj véget ér.

Mohó sietség czélt szintugy nem ér,
Mint tunya lassuság!

Koldus, ki kincsét megszámlálva birja.

Mily ördög vagy, hogy így
Gyötörsz? Hasonló kin csak a pokol
Mélyén sziszeg! Magát gyilkolta e
Meg Rómeo? Csak ints igent: szemed
Intése gyilkosb lesz a baziliszka
Mérge szemínél; ez intés engemet
Némán megül.

Oh kigyó sziv virágos arcz alatt!
Lakott-e sárkány ily szép oduban?

Oh a csalfaság,
Hogy lakhatik ily fénylő palotában.

Arany bárdal csapod le a nyakam,
S mosolygasz a csapáson, mely megöl.

Hol van Rómeo?
— Amott a földön könytől ittason!

Nézd, már irigy sugár
Szegélyzi a felhők nyiló kárpitát
Kelet felől. Az éj lámpái már
Leégtek, a vidám nap lábhegyen
Áll a ködös hegyormokon.

Virad, virad! Siess hamar, szaladj.
Pacsirta volt, mely oly erőltetett,

Összhangja vesztett hangon énekelt.

Oh menj, menj, édesem!
Világosabb, világosabb lesz egyre!
— Világosabb? Sőt bűnk vál' seté-
tebbre.

Kevés bú jó szivet,
De túlon-túli bú kis észet mutat.

Az ifjuság számára.

Egyveleg.

(F — y.) A temesvári magy. kir. állami főreáltanoda „Petőfi Önképzőköre“ f. é. május hó 19-én tartotta meg Arany-ünnepélylyel összekötött nyilvános diszgyűlését. Az ünnepély igen sikerültnek mondható, mi leginkább a kör elnökének, a tanoda igazgatójának és a tanuló ifjuságnak köszönhető. Az ünnepély a „Hymnus“szal vette kezdetét, ezután következett az igazgatói megnyitó beszéd, utánna a kör elnöke tett jelentést az ifjuság ez évi működéséről s egyszersmint köszönetet mondott a befolyt adományokért (Magyar nyelvt. egyl. 50 frt, Ormós Zsigmond főispán, Dobó László főjegyző, Marx Antal kir. tan. uraktól könyvek). Pályanyertes művek: Deniflée Ferencz (VIII.) Arany Jánosról írt értekezése (1 arany), Lustig János (VIII.) „Békesohaj“ költeménye, (Jutalma: könyvek). Deniflée Ferencz (VIII.) „A peloponesnsi háború“ értekezés (30 frk). Pataky József (VII) „Széky vára“ Költői beszély (20 frk). Deniflée Ferencz „A folyók földrajzi elterjedésének befolyása a continensekre“ (20 frk.) Pataky József (VII) „Pásztor élet“ költemény (könyvek). Herskovits Ignác „Arany János sírján“ elegia (1 arany). Kopácska Károly, legjobb szavaló (könyvek). Uesits Iván, legjobb bíráló (könyvek). Jutalmat kaptak még: Ratkovszky Ferencz VII., Kikitv Milos VIII., Weitner Gyula VII., Pataky József VII., Laub Gáspár VII. könyvek. Végül Herschkovits Ignác, a Buziási Eisenstädter S. féle 25 frt alapítványt. Az ünnepélyt, az „Egri induló“ hangjai zárták be.

— A temesvári kath. főgymnazium önképző köre mult vasárnap délután tartotta záró közgyűlését, mely, az eddigi szokástól eltérőleg, nagyszámu és válogatott közönség előtt folyt le. Kevéssel négy óra után Ormós Zsigmond főispán ur lépett Hemmen igazgató és Dollencz kanonok ur kíséretében a zsufozásig megtelt és ünnepiesen diszitett terembe, melyben a főispáni székkal szemközt a szereplők zsámolya emelkedett. A vendégek helyeiket elfoglalván, az ifjusági dalárda lépett az emelvényre, hogy méltóan nyissa meg a nagyérdékü tárgysorozatot. A kitünően iskolázott dalárda ugy a tárgysorozat közepén mint végén, ujból az emelvényre lépett, hogy mindannyiszor uj babért szerezzen, s a hallgatóság hangos elismerését kiérdemelje. A megnyitó után Lind Lé-nárt, az önképző kör elnöke lépett a zsámolyra, hogy az egybegyűlteket a kör nevében üdvözölje; hogy rámutasson azon eredményekre, melyeket a kör ernyedetlen munkásságával elért; hogy megköszönje a kör élén álló szeretett és tisztelt tanároknak, Pontelly Istvánnak, a kör iránt tanusított atyai gondosságát, tanácsait és utbaigazításait, hogy halát mondjon a kör nevében azon odaadó buzgalmaért, mely bennök nemcsak a szellemi és erkölcsi öntudatot, de a hazafiság érzetét is felébresztette ugy, hogy azon öntudattal lépendnek egykoron az élet nagy küzdő terére: hogy a becsületes munkásság jutalom nélkül nem maradhat és ha szenvedni kell a honért, melyben születtek, ugy édes lesz a szenvedés, s közös az öröm, mely fényre deríti e hont! A szónoki hévvel és eredeti magyarsággal előadott elnöki beszédet a közönség hangosan megéljenezte. A tárgysorozat következő pontjait több önálló dolgo-

zatnak elszavalása vagy elolvasása követte. Így elszavalta Nessel Károly „Rendületlenül“ című költeményét; Sonnenschein Mór „Hit, remény, szeretet“ című saját költeményét; Adám Arpád, Petőfi „Vajda-Hunyadon“ című költeményét; Lind Lénárt „Lantom“ című saját, Dajkovits István, Arany „Tetemre hívás“, s Adám Arpád „Merengés“ című saját költeményét. Továbbá felolvasta Kovács Sándor „Temesvár ostroma 1514-ben“ című pályanyertes dolgozatát és Lind Lénárt „A magyar nyelv terjesztésének föltételei“ című pályanyertes tanulmányát. Végül Mérey Adám titkár figyelemmel kísért titkári jelentését terjesztette elő. A tárgysorozat kimerítése után Pontelly tanár ur emelkedett fel helyéről, hogy anyagilag is megjutalmazza azon tanulókat, kik — mint mondá — azon ösvényre léptek, mely a halhatatlanság és dicsőség pantheonába vezet. Nemcsak anyagi, de erkölcsi jutalom is volt ez, mert azon örömkönyvek, melyek a jutalmazott ifjak szemeiből ragyogtak, tüzesebbek s ragyogóbbak voltak, mint néhány arany vagy egyéb adomány okozta örömkönyük. Tartsa meg hazánk őrangyala ez önképzőkör fenkölt lelkü vezetőjét még számtalan évekig, hogy példája és szavai visszahódítsák azt, mit a közöny vagy kenyérhazafiság bűnösen elveszít.

— Leopardinak lapunk mult számában dr. Dengi János jeles fordításában közölt „A holdhoz“ című költeményének utolsó négy sorából az első sor kimaradván, újból közöljük a négy utolsó sort:

*Oly édes is e korban, istenem! még,
Hol a remény állandó s gyors az emlék:
A mindörökre eltűnt multba szállni,
Bár szenvedés az, bánat és akármí!*

— Pálinka! Rand Mátyás bécsi napszámos egy kocsmában fogadott, hogy ülő helyben megiszik negyedfél liter pálinkát. A ki veszt, az fizeti az elfogyasztott italt. Rand megnyerte a fogadást, de hirtelen rosszul lett, s haza vitette magát, hol aztán néhány óra mulva meghalt. Harminczegy éves volt és családós.

Apró történetkék.

A király becsukva. 1871. év telén Ő felsége egy verőfényes délután lement a budai várkertbe sétálni. A megfagyott Duna fölött fészkevesztett vadkacsák röpködtek, a jégtorlaszok neki uszva a lánczhid óriási oszlopainak, dörgedelemmel roppantak szét a sziklakövön. Az ikerváros üzleti zaja elmosódva hatott föl a csöndes várkertbe, melynek lombtalan fáí közt vidám szivarozás mellett andalgott a fejedelem. Ezalatt beesteledett. A várnagy, ki jól tudja, hogy a király korán szokott lakosztályába vonulni, a kert rostélykapuját bezárva, nyugodt lélekkel akasztja a nagy kulcsot a többihez. Ezalatt a király is, megelegelve az esti sétát, szobáiba akar térni. Ki akarja nyitni a kertajtót — nem megy. A tulsó kapu is zárva van. A csöndes várudvarban senki. A király a kiáltás erélyes módszeréhez akart épen folyamodni, midőn észreveszi a kertészbojtárt, ki épen melegházi virágborítékot czepeelve

igyekezett le az alsókertbe. A legény, a sötétség daczára megismervén a felséget, s megtudva a tényállást, földhöz vágja cserep-it, lerohan a meredeken, kizaklatja szobájából az utczaszint lakó főkertészt, s az utczáról kerülve másodmagával vágat föl a sikátor lépcsőin, felzörge-
tik a kora lefekvéshez szokott várnagyot, ki halálra ijedve értesül Ő felsége fogságáról. Rohan a kertajtóhoz s rémültében alig tudja beillesz-
teni a kulcsot a rácsos ajtóba, mely mögött egy magas alak s egy fénylő pont, az égő szivar vége, ismerhetők föl. A király békességes türéssel várta meg, míg a bojtár megtette a nagy kerülőt s miután a remegő várnagyot megnyugtató, jóízű nevetéssel haladt lakosztálya felé.

Történelmi naptár.

Összeállította: Leitner István.

Junius hó.

1485. junius 1. I. Mátyás király beveszi Bécset.
1793. " 2. Párizsban legjelesebb 22 girondista kivégeztetik, (Nagy francia forradalom.)
1098. " 3. A kereszties hadak elfoglalják Antiochiát. (Első kereszties hadjárat.)
1859. " 4. Az osztrákok a „magentai“ ütközetben a szövetséges francia-piemont seregek által megveretnek.
1849. " 5. A magyar kormány Debreczenből visszatér Pestre.
1513. " 6. Csata Novarránál; a francziák elhatározólag megveretnek a svájcziai által.
1099. " 7. A kereszties hadak Jeruzsálem alá érkeznek.
1867. " 8. I. Ferencz József osztrák császár magyar királylyá koronáztatik Budán.
1781. " 9. Stephenson György, a vasut feltalálója, születik Wylan nevü faluban. (Anglia.)
1190. " 10. Az agg Barbarossa a Kalykades nevü folyón akar átusztatni, de a sebes ár által elragadva, beleful. Harmadik kereszties hadjárat.
1682. " 11. Nagy Péter, az orosz birodalom tulajdonképeni megalapítója születik. (1725. február 8. †)
1798. " 12. Malta szigetet a francziák Bonaparte alatt, csel által birtokukba keritik.
364. Kr. e. junius 13. Pelopidas, a thebaiak hős vezére, a „kynoskephalaei“ csatában halálát leli.
1800. junius 14. Bonaparte fényes diadalt arat az osztrákokon, a „marengoi“ öldöklő csatában.
1215. " 15. Anglia alkotmánya — „Magna charta“ — megállapittatik.

Temesvár, 1883. június hó 1-jén.

I. évfolyam.

11. füzet.

DÉLIBÁB.

SZÉPIRODALMI ÉS IFJUSÁGI FOLYÓIRAT.

Megjelenik havonként kétszer, minden 1-jén és 15-én.

Előfizetési árak :

Egész évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő :

Kiadó-tulajdonos :

LÖWY MIKLÓS, IFJ. MAGYAR DÁVID.

Kiadó-hivatal :

MAGYAR TESTVÉREK PAPIR-KERESKEDÉSE.

TEMESVÁR,

MAGYAR TESTVÉREK KÖNYVNYOMDÁJA.

1883.

7099 a.

Tartalom.

<p>1. „Mikor husz éves lettem.“ Költemény Reviczky Gyulától 201</p> <p>2. Az aesthetika. —i —y-tól 202</p> <p>3. „Sohaj.“ Költemény Kántor Imrétől 204</p> <p>4. Talált levelek VIII. 205</p> <p>5. „Becsületes szegény ember.“ Wigand J-től 205</p> <p>6. A könnyelmű fiu. Elbeszélés ford. Magyar Dávid 206</p> <p>7. „Az uj ruha.“ Költemény Halasy Bélától 208</p> <p>8. Éjféltájban. Vázlat Fendrich Jenőtől 210</p> <p>9. Arany mondások 211</p>	<p>10. Egy szem ára. Elbeszélés Halasi Bélától. 211</p> <p>11. Magyar királyok. Csernus Gerőtől 214</p> <p>12. Színész-adomák. Irta Löwy Miklós 215</p> <p>13. Szikrák Shakespeare szinmű- veiből. Közli Gálffy István 217</p> <p>14. Az ifjuság számára Egyveleg 218</p> <p>15. Apró történetkék 319</p> <p>16. Történelmi naptár 220 A borítékon: Szerkesztői üzene- tek. Kérdések. Feleletek. Számrejt- vény. Szórejtvény. Megfejtések. Hírek. Adomák.</p>
--	---

Szerkesztői üzenetek.

D. L. G-n, Ha emlékeznék is arra a névre, sem mondanék meg. Discret szerkesztőtől ilyet ne is várjon. A többire nézve ismeri elvünket — a jó mindig jó. — **G. H. D-a.** Már miért volnának a tényezők megfordítva? Az illető rovat bősége egyébről tanuskodik. Különben köszönjük a figyelmet. — **Pr. Gy.** Mutato mutandis. — **G. L. I-cz** Hiányos styl, semmi lelemény. „Kinyomattathatatlan.“ — „Magányban“

Bent ülök hideg szobámnak
Komor sötét falai közt,
Eszembe jut jó anyámnak
Képe, mely engem átköröz.

Elég! — **F. K. Cs-ó.** Tiszteletreméltó gyermeki szeretet, a háttérben tilinkozó pásztorfiuval még nem költészet. — **N. M. D-n.** Meggyőződésből is rossz az, mit ön parodistikus roszasággal megirt. — **D. K. L-n.** Vettük s el fogjuk olvasni, jóllehet első áttekintés után nem sok reményt fűzünk megjelenéséhez. — **F. L. Sz-d.** Igaza van, a beszélyke csakugyan érdekes. Egy-egy sorocska kitörése ellen csak nem lesz kifogása? Megjelenését hova-előbb óhajtjuk magunk is. **T. Viktor B-n.** Kérünk egy kis cikkeeskét. — **Sz. Sz. L-n.** Mikor lesz szerencsénk egy újabb szerb vagy román elbeszéléshez? — **P. Vilma k. a. V-a.** Nagyon lekötelné nagysád, ha ismét küldene néhány talányt. **F. J. S.-A.-Ujhely.** Szépen gördülnek a sorok, de maga a költemény érthetetlen. Azután meg némely szavak a verssor végén választatnak el benne. Az ilyesmi ellenkezik a költészet szabályaival. Öntől szebbet, jobbat várunk. Kérünk belőle, kivált a prózából! — **Ifj. Kr. A. T-r.** A számrejtvényt jövő számunkban közölni fogjuk. — **Dr. D. J. L-s.** Térészüke miatt nem közölhetjük újra a költeményt. — **H. B. tanár V-cz.** Az értekezésekre jövő számunkban kerítünk sort. Kérjük addig türelemmel lenni. Üdvözetünk. — **A. K. T-r.** Képrejtvényeket — technikai akadályok miatt — nem közölhetünk: A másik talány jönni fog. — **Seb. M. T-r.** Az illető népdalt lapunkban nem közölhetvén, kérdésének sem adhatunk helyt.

Számrejtvény.

Löwy Vilmostól.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Egy magyar költő.
3, 2, 13, 5, 6, Város Magyarországbán.
8, 6, 10, 9, 12, 4, 14. Férfi név.
1, 7. Kérdő szócska.
1, 2. Igen kemény.
12, 9. Parancsoló szócska.
6, 10, 12, 2. Ritka férfi név.
12, 7, 12, 7. Sokan mondják ha valamire mutatnak.
14, 11, 12, 6. Ezt mindenki szereti hallani.

Adomák.

— Beszélni ezüst, hallgatni arany. Egy indus kereskedő elefántot vitt a vásárra. Alig érkezett oda, egy európai pillant meg, ki szótlanul körüljárja az elefántot és azt minden oldalról élesen szemügyre veszi. A kereskedő különböző kérdéseket intéz hozzá, de választ nem nyer. Midőn aztán vevő közeledik, a kereskedő az európaihoz fordul és fülé e sugja: „Egy szót se szóljon, míg az elefántot el nem adom, szép ajándékot adok majd önnek.“ Az idegen beleegyezőleg bólint fejével, de néma maradt, mint azelőtt. Midőn az üzlet megkötött és a vételár is le volt fizetve, a kereskedő jövedelme tiz százalékat adta át néki s így szólt a titokzatos idegenhez: „Most már beszélhet, kíváncsi vagyok, mint ismerte fel a hibát elefantom bal lábán, miről azt hittem, hogy oly ügyesen elrejtettem.“ — „Hibát? — kérde az idegen. — Én semmit sem vettem észre, most láttam először életemben elefántot; csupa kíváncsiságból néztem meg oly pontosan.“

— Tiszta nyereség. A vasuti állomás éttermében egy pohár sört parancsolt az utas, de oly rossz, hogy nem tudja meginni, bár a pohár rendkívül kicsiny. — Mennyibe kerül e pohár sör? kérdi a gazdát, ki a sört csapolja? — 12 krajczárba, válaszol ez. — És mennyit nyer mellette? — tudakozódik a vendég tovább. — 12 krt! hangzik a válasz. Az utas azt hiszi, hogy nem értette tisztán a választ, míg a vendéglős újra csak 12 krt mond. — De hát hogy lehet ez? kérdi az idegen fürkészve, mire a következő feleletet kapja: „Mindjárt megmondom, 3 krajczárért habot adok, 3 krajczárral kisebb a pohár mint másutt, 3 krajczárt a sörfőző fizet minden pohár után, 3 krajczár árát pedig a vendégek hagynak meg!“

H i r e k.

— A magyar tud. akadémia f. hó 17-ki közgyűlésén az akadémia tagjaivá megválasztottak: Dr. Pulszky Károly, Kőváry László, Csontosy János, dr. Láng Lajos, Nyáry Jenő és dr. Thalóczy Lajos a II. osztályban; Eötvös Loránt báró, dr. Entz Béla és Klein Gyula a III. osztályban; Léway József és Szász Béla az I. osztályban. Tiszteletbeli tagokul megválasztottak: Jókai Mór és Kuun Géza gr.

— Hamisított érettségi bizonyítvány. Weisz Sándor budapesti szül. 20 éves kereskedősegéd egy Halason 1879-ben kiállított érettségi bizonyítvány alapján beiratkozott a budapesti

egyetemen jogásznak. Két évig szerepelt mint jogász, mignem kisért, hogy ő voltaképen kereskedő s hogy a bizonyítvány hamis. Az érettségi bizonyítvány ugyanis Frisch Sándor nevére volt kiállítva s a vádlott valami vegyi szerrel letörölte a Frisch nevet s a helyett a magáét írta. A turpisság csak akkor derült ki, mikor a hamis bizonyítvány alapján egy Weisz Sándor névre érkezett postai küldeményt, mely azonban nem illette, felvett. Midőn e miatt felelősségre vonták s ő felmutatta érettségi bizonyítványát, kitünt, hogy az hamis. A hamisító most a Fortunában várja büntetését.

Kérdések.

P. K. D-n. Már sokszor gondolkoztam a fölött: hogyan lehet az, miszerint egy és ugyanazon művek német kiadásban sokkal olcsóbbak, mint magyar kiadásban, s általában a német könyvek jóval olcsóbb áron szerezhetők be, mint a magyarok. Br. Eötvös „Karthausi“-ja péld. eredeti magyar kiadásban sehol nem kapható 2 frtnál olcsóbban, míg német kiadásban 60 krért arulják a lipesei könyvpiaczon. Igen lekötelezne azon t. előfizető-társam, a ki ennek okát részletesen tudatná velem e lap utján.

Tartalom.

<p>1. „Mikor husz éves lettem.“ Költemény Reviczky Gyulától 201</p> <p>2. Az aesthetika. —i —y-tól 202</p> <p>3. „Sohaj.“ Költemény Kántor Imrétől 204</p> <p>4. Talált levelek VIII. 205</p> <p>5. „Becsületes szegény ember.“ Wigand J-től 205</p> <p>6. A könnyelmű fiu. Elbeszélés ford. Magyar Dávid 206</p> <p>7. „Az új ruha.“ Költemény Halasy Bélától 208</p> <p>8. Éjfélutánban. Vázlat Fendrich Jenőtől 210</p> <p>9. Arany mondások 211</p>	<p>10. Egy szem ára. Elbeszélés Halasi Bélától. 211</p> <p>11. Magyar királyok. Csernus Gerőtől 214</p> <p>12. Színész-adomák. Irta Löwy Miklós 215</p> <p>13. Szikrák Shakespeare szinmű- veiből. Közli Gálffy István 217</p> <p>14. Az ifjuság számára Egyveleg 218</p> <p>15. Apró történetkék 319</p> <p>16. Történelmi naptár 220</p> <p style="padding-left: 20px;">A horitékön: Szerkesztői üzene- tek. Kérdések. Feleletek. Számrejt- vény. Szórejtvény. Megfejtések. Hírek. Adomák.</p>
---	--

Szerkesztői üzenetek.

D. L. G-n, Ha emlékeznék is arra a névre, sem mondanánk meg. Discret szerkesztőtől ilyet ne is várjon. A többire nézve ismeri elvünket — a jó mindig jó. — **G. H. D-a.** Már miért volnának a tényezők megfordítva? Az illető rovat bősége egyébről tanuskodik. Különben köszönjük a figyelmet. — **Pr. Gy.** Mutato mutandis. — **G. L. I-cz** Hiányos styl, semmi lelemény. „Kinyomattathatatlan.“ — **„Magányban“**

Bent ülök hideg szobámnak
Komor sötét falai közt,
Eszembe jut jó anyámnak
Képe, mely engem átköröz.

Elég! — **F. K. Cs-ó.** Tiszteletreméltó gyermeki szeretet, a háttérben tilinkózó pásztorfiúval még nem költészet. — **N. M. D-n.** Meggyőződésből is rossz az, mit ön parodistikus rosszassággal megirt. — **D. K. L-n.** Vettük s el fogjuk olvasni, jóllehet első áttekintés után nem sok reményt fűzünk megjelenéséhez. — **F. L. Sz-d.** Igaza van, a beszélyke csakugyan érdekes. Egy-egy sorocska kitörése ellen csak nem lesz kifogása? Megjelenését hova-előbb óhajtjuk magunk is. **T. Viktor B-n.** Kérünk egy kis cikkcskét. — **Sz. Sz. L-n.** Mikor lesz szerencsénk egy újabb szerb vagy román elbeszéléshez? — **P. Vilma k. a. V-a.** Nagyon lekötelnéne nagysád, ha ismét küldene néhány talányt. **F. J. S.-A.-Ujhely.** Szépen gördülnek a sorok, de maga a költemény érthetetlen. Azután meg némely szavak a verssor végén választatnak el benne. Az ilyesmi ellenkezik a költészet szabályaival. Öntől szebbet, jobbat várunk. Kérünk belőle, kivált a prózából! — **Ifj. Kr. A. T-r.** A számrejtvényt jövő számunkban közölni fogjuk. — **Dr. D. J. L-s.** Térészüke miatt nem közölhetjük újra a költeményt. — **H. B. tanár V-cz.** Az értekezésekre jövő számunkban kerítünk sort. Kérjük addig türelemmel lenni. Üdvözlünk. — **A. K. T-r.** Képrejtvényeket — technikai akadályok miatt — nem közölhetünk: A másik talány jönni fog. — **Sch. M. T-r.** Az illető népdalt lapunkban nem közölhetvén, kérdésének sem adhatunk helyt.

Számrejtvény.

Löwy Vilmostól.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Egy magyar költő.
3, 2, 13, 5, 6, Város Magyarországbán.
8, 6, 10, 9, 12, 4, 14. Férfi név.
1, 7. Kérdő szócska.
1, 2. Igen kemény.
12, 9. Parancsoló szócska.
6, 10, 12, 2. Ritka férfi név.
12, 7, 12, 7. Sokan mondják ha valamire mutatnak.
14, 11, 12, 6. Ezt mindenki szereti hallani.

Adomák.

— Beszélni ezüst, hallgatni arany. Egy indus kereskedő elefántot vitt a vásárra. Alig érkezett oda, egy európaít pillant meg, ki szótlanul körüljárja az elefántot és azt minden oldalról élesen szemügyre veszi. A kereskedő különböző kérdéseket intéz hozzá, de választ nem nyer. Midőn aztán vevő közeledik, a kereskedő az európaihoz fordul és fülé e sugja: „Egy szót se szóljon, míg az elefántot el nem adom, szép ajándékot adok majd önnek.“ Az idegen beleegyezőleg bólint fejével, de néma maradt, mint azelőtt. Midőn az üzlet megkötetett és a vételár is le volt fizetve, a kereskedő jövedelme tiz százalékát adta át néki s így szólt a titokzatos idegenhez: „Most már beszélhet, kíváncsi vagyok, mint ismerte fel a hibát elefantom bal lábán, miről azt hittem, hogy oly ügyesen elrejtettem.“ — „Hibát? — kérde az idegen. — Én semmit sem vettem észre, most láttam először életemben elefántot; csupa kíváncsiságból néztem meg oly pontosan.“

— Tiszta nyereség. A vasuti állomás éttermében egy pohár sört parancsolt az utas, de oly rossz, hogy nem tudja meginni, bár a pohár rendkívül kicsiny. — Mennyibe kerül e pohár sör? kérdi a gazdát, ki a sört csapolja? — 12 krajczárba, válaszol ez. — És mennyit nyer mellette? — tudakozódik a vendég tovább. — 12 krt! hangzik a válasz. Az utas azt hiszi, hogy nem értette tisztán a választ, míg a vendéglős újra csak 12 krt mond. — De hát hogy lehet ez? kérdi az idegen fürkészve, mire a következő feleletet kapja: „Mindjárt megmondom, 3 krajczárért habot adok, 3 krajczárral kisebb a pohár mint másutt, 3 krajczárt a sörfőző fizet minden pohár után, 3 krajczár árát pedig a vendégek hagynak meg!“

H i r e k.

— A magyar tud. akadémi a f. hó 17-ki közgyűlésén az akadémia tagjaivá megválasztottak: Dr. Pulszky Károly, Kőváry László, Csontosy János, dr. Láng Lajos, Nyáry Jenő és dr. Thallóczy Lajos a II. osztályban; Eötvös Loránt báró, dr. Entz Béla és Klein Gyula a III. osztályban; Lévy József és Szász Béla az I. osztályban. Tiszteletbeli tagokul megválasztottak: Jókai Mór és Kuun Géza gr.

— Hamisított érettségi bizonyítvány. Weisz Sándor budapesti szül. 20 éves kereskedősegéd egy Halason 1879-ben kiállított érettségi bizonyítvány alapján beiratkozott a budapesti

egyetemen jogásznak. Két évig szerepelt mint jogász, mignem kiszült, hogy ő voltaképen kereskedő s hogy a bizonyítvány hamis. Az érettségi bizonyítvány ugyanis Frisch Sándor nevére volt kiállítva s a vádlott valami vegyi szerrel letörölte a Frisch nevet s a helyett a magáét írta. A turpisság csak akkor derült ki, mikor a hamis bizonyítvány alapján egy Weisz Sándor névre érkezett postai küldeményt, mely azonban nem illette, felvett. Midőn e miatt felelősségre vonták s ő felmutatta érettségi bizonyítványát, kitünt, hogy az hamis. A hamisító most a Fortunában várja büntetését.

Kérdések.

P. K. D-n. Már sokszor gondolkoztam a fölött: hogyan lehet az, miszerint egy és ugyanazon művek német kiadásban sokkal olcsóbbak, mint magyar kiadásban, s általában a német könyvek jóval olcsóbb áron szerezhetők be, mint a magyarok. Br. Eötvös „Karthausi“-ja péld. eredeti magyar kiadásban sehol nem kapható 2 frtnál olcsóbban, míg német kiadásban 60 krért arulják a lipsei könyvpiacon. Igen lekötelezne azon t. előfizető-társam, a ki ennek okát részletesen tudatná velem e lap utján.

Talány.

Perczel Adolftól.

Melyik azon szám, mely ha bármely számmal szoroztatik, a szorzat számjegyeinek összege vagy magát az illető számot vagy annak többszörösét adja?
A megfejtők nevei közöltenek.

Adomák.

Tanító: Hadd lássam mennyire haladtatok a számtanban! —
Gyula mond csak, ha átad kölcsönöz nekem 10 frtot és én adok neki hónaponta 1 frtot kamatul, mennyit kap egy év alatt tőlem.

Gyula: Semennyit!

Tanító: Hogyan?

Gyula: Mert atyám ma'it héten azt mondta, hogy a tanító urnak nem kölcsönözök semmit, mert a kölcsönvett pénzt magamnak sem adta vissza.
V. F.

— Segítsd talpra állitanom a szekereket Andris!

— Nem lehet ám! Levelet viszek! A jobb kezemben ehun ni, a szolgabírónak; a balkezemben — ehun ni, a végrehajtónak. Ha már most leteszem, hát azután nem tudom, melyiket vigyem a szolgabírónek, melyiket a végrehajtónak. Isten áldja meg kegyelmed, Mihály bátyám!

Megfejtések.

A múlt számunkban közölt talányok megfejtése a következő:

A számrejtvényé: Vörösmarty Mihál. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Löwy Vilmos Temesvár, Pálffy Antal Szeged, Halász Kornélia és Erzsébet Vojtek, Grádl Manó Temesvár, Bayer Károly Temesvár, Dsida Sándor Temesvár, Fischer Vilma Zenta, Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő, S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Löwinger Arnold Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Breinfolk Giza Temesvár, Schatteles Mór Temesvár, Schwarz Armin Arad.

A kitzűzött jutalmat: „A nagy természet és kiesiny ember.“ Értekezlet Hoitsy Páltól, Billitz Otto nyeré el.

A szórejtvényé: Sokrátés ivadéka. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Fischer Vilma Zenta, Veisz Frigyes, Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Löwinger Arnold Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Breinfolk Giza Temesvár, Schatteles Mór, Temesvár, Schwartz Armin Arad.

A kitzűzött jutalmat: Rudnyánszky Gyula: „Gyermek színháza“, Wellisch Adolf nyeré el.

A talányé: Hur, uhu és rud. Helyesen fejtették meg: Bécsi Gedeon H.-M.-Vásárhely, Pálfi Antal Szeged, Grádl Manó Temesvár, Dsida Sándor Temesvár, Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Fendrich Jenő S.-A.-Ujhely, Feitl Fanny Temesvár, Billitz Otto Temesvár, Wunder Ferencz Fehértemplom, Wellisch Adolf Fehértemplom, Kommen Elek N.-Kanizsa, Schatteles Mór és Breinfolk Giza Temesvár.

A szótag-rejtvényé: Czuczor Gergely és Kölesei Ferencz. Helyesen fejtették meg: Veisz Frigyes Temesvár, Perlits Vilma Vukova, Feitl Fanny Temesvár, Breinfolk Giza Temesvár.

E szótag-rejtvénybe sajtó-hibák csuszta be, melyeket a figyelmes megfejtők — mint látjuk — önmaguk kiigazítottak; nevezetesen kels helyett kel, ve helyett oe. gá helyett ga, s hava helyett tava értendő.